

Дифтерія

Дифтерія — це гостре інфекційне захворювання, яке передається повітряно-крапельним шляхом. Інкубаційний період хвороби — 3-10 днів. Джерелом інфекції є хвора людина або носій *Corynebacterium diphtheriae*, яка виділяє токсин. Факторами передавання також можуть бути предмети побуту (посуд, іграшки).

Бактерієносієство *Corynebacterium diphtheriae* є окремим типом інфекційного процесу і буває:
реконвалесцентне (у осіб, що перехворіли на дифтерію);
у здорових осіб (у яких на момент огляду клінічні симптоми були відсутні).

За тривалістю бактерієносієство поділяють на:

короткочасне — збудник виділяється до 2 тижнів;

середньої тривалості — від 2 тижнів до 1 місяця;

затяжне — більше 1 місяця;

хронічне — від 6 місяців до кількох років.

Захворювання на дифтерію може мати такі прояви:

- біль у горлі;
- підвищена температура, лихоманка;
- набряк слизової оболонки ротоглотки;
- наліт на мигдалинах сірого кольору, осиплість голосу;
- набряк шиї;
- збільшення шийних, підщелепних лімфатичних вузлів.

Виділяють різні форми захворювання.

- **Дифтерія носа:** серозно-геморагічні, гнійні чи гнійно-геморагічні виділення з носа, незначне поширення фібринозних плівок (в основному перетинка носа); зрідка — загальні симптоми.
- **Дифтерія глотки:** найчастіша форма; неприємний запах з рота, біль у горлі, труднощі під час ковтання, слинотеча, збільшені болючі регіональні лімфатичні вузли, у тяжких випадках — масивний набряк

м'яких тканин шиї (bull neck, бичача шия). У пацієнтів з обструкцією дихальних шляхів — участь допоміжних дихальних м'язів, інколи ціаноз. Існує ризик аспірації відірваних фрагментів фібринозних плівок і асфіксії. Фібринозні плівки, спочатку білі, потім сіро-коричневі, з'являються впродовж 2–3 днів, укривають піднебінні мигдалики, задню стінку глотки, м'яке піднебіння; слизова оболонка глотки незначно гіперемована і набрякла.

- *Дифтерія гортані і трахеї:* як правило, внаслідок поширення процесу з глотки; фібринозні плівки і набряк слизової оболонки спричиняють звуження просвіту дихальних шляхів. Симптоми: захриплість, афонія, дзвінкий «гавкаючий» кашель, задишка.
- *Дифтерія шкіри:* раньова інфекція; хронічна виразка, яка не гоїться, вкрита брудно-сірим нальотом або заповнена некротичними масами, зрідка — симптоми системної дії токсину.
- Дифтерія може вражати й інші органи: кон'юнктиву, вухо, піхву, пряму кишку.

Ускладнення від дифтерії можуть включати:

- блокування дихальних шляхів
- інфекційно-токсичний шок
- пошкодження серцевого м'яза (міокардит)
- ураження нервової системи
- легеневу інфекцію (дихальну недостатність або пневмонію).

Лікування дифтерії

Усі хворі на дифтерію, незалежно від її клінічної форми і ступеня тяжкості, підлягають невідкладній обов'язковій госпіталізації до інфекційного стаціонару.

Профілактика дифтерії

Попередити розвиток небезпечних ускладнень можна завдяки вакцинації дітей, згідно з Календарем профілактичних щеплень, і ревакцинація дорослих кожні 10 років.

Джерело інформації: Сайт «Центр Громадського Здоров'я МОЗ України».